

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuvos ir Europos tapatybės klausimai	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Dr. Nerija Putinaitė	Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, Europos studijų katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji		

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Seminarų lankymas privalomas.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	125	32	93

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Kurse siekiama supažindinti studentus su lietuviškosios nacionalinės tapatybės ištakomis, raida, bei pagrindiniais klausimais: nuo lietuviškos nacionalinės tapatybės kilmės XIX a., aptariant tapatybės pavidalus bei jos įvalstybinimą tarpukario Lietuvoje, iki sovietinės tapatybės transformacijos veikiant totalitarinei ideologijai ir dabartinių tapatybės pavidalų bei ribų. Kurso metu studentai bus supažindinti su nacionalizmo kilmės bei pokyčių teorijomis, mokysis atpažinti ir analizuoti Europos dabartinės tapatybės politinius ir kultūrinius pavidalus, Europos tapatybės santykį su nacionalumais, jos esamą bei galimą poveikį nacionalinės tapatybės, taip pat ir lietuviškosios, pokyčiams irimo ar fundamentalejimo kryptimi.</p> <p>Kurse siekiama remiantis kultūros teorine prieiga, atskleidžiančia nacionalumo ištakas bei raidą, pagrindinį dėmesį skirti nacionalinės tapatybės pavidalams ir riboms bei Europinės savimonės vietai joje. Kurse keliamas klausimas, kaip europinė savivoka atsispindėjo lietuviškojoje tapatybėje ir ją veikė bei kokią įtaką ji daro šiandien, Lietuvai priklausant Europos Sąjungai.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Žinos ir gebės paaiškinti Lietuvos nacionalinės tapatybės ištakas, raidą bei ją apibrėžiančius klausimus vieningos Europos idėjos kontekste, naujausius su tapatybės problema susijusius klausimus.	Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymosi metodai (diskusijos, atvejai, dialogai su konkrečiais studentais).	Dalyvavimas diskusijoje, semestrinis rašto darbas, egzaminas.
- Žinos nacionalumo ir Europos tapatybės aptarimo teorinius pagrindus, gebės paaiškinti, kaip ir kodėl keičiasi tautos ir europinės tapatybės samprata.	Aktyvaus mokymosi metodai (diskusijos, atvejai, dialogai su konkrečiais studentais).	Dalyvavimas diskusijoje, semestrinis rašto darbas, egzaminas.
- Gebės diskutuoti, logiškai argumentuoti ir bendradarbiauti su kolegomis svarstydami įvairius filosofinius klausimus.	Grupės diskusija	Temos ar problemos svarstymas, kokybiškas dalyvavimas diskusijoje.

Temos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys					Užduotys
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Įvadinė paskaita, pristatomas kurso tikslas, siekiniai, reikalavimai.	2			2	2	Susipažinimas su kurso programa.
2. Tautiškumas ir nacionalizmų sampratos; Europos idėja nacionalizmų teorijos kontekste	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui.
3. Tautos kilmė ir etniškumas			2	2	5	Seminaras. D. Smith, B. Anderson tekstų skaitymas, pranešimo rengimas, diskusija seminare.
4. XIX a. lietuvių nacionalinis romantizmas (J. Basanavičius, O. Milašius): tautiškumo pagoniškasis aukso amžius ir nuopolis; Europos svetimumo pavidalai; tauta kaip utopija; žlunganti Europa ir tautinis mesianizmas	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui
5. Europos idėjos kilmė; Europos bendros tapatybės kultūriniai, religiniai ir politiniai pagrindai			2	2	5	Seminaras. I. Kanto, R. Brague, tekstų skaitymas, pranešimo rengimas, diskusija seminare.
6. Tautiškumas nacionalinėje valstybėje (S. Šalkauskis, J. Lomanas, K. Pakštas): Lietuva tarp Rytų ir Vakarų; tautiškumo dvasinės kryptys ir europietiškas.	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui
7. Tautinė tapatybė ir politinė ideologija			2	2	5	Seminaras. K. Girmaus, E. Gellner, tekstų skaitymas, pranešimo rengimas, diskusija seminare.
8. Atmestosios ir nepripažintosios lietuviškosios ne-tapatybės (J. A. Herbačiauskas, Č. Milošas): lenk-lietuviškumas ir žydų istorija	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui
9. Tautinės tapatybės ribos ir geneologijos			2	2	5	Seminaras. D. Smith, E. Gellner, tekstų skaitymas, pranešimo rengimas, diskusija seminare.
10. Tautiškumas kaip liaudiškumas sovietmečiu: kultūrinio ir religinio išskirtinumo paieškos; Europa kaip utopija.	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui
11. Kultūrinė Europos tapatybė; religija ir politinės tapatybės apibrėžtys, Rytų Europos tapatybė			2	2	5	Seminaras. R. Brague, V. Tismaneanu tekstų skaitymas, pranešimo rengimas, diskusija seminare.
12. Naujasis lietuviškasis tautinis atgimimas (G. Beresnevičius, R. Ozolas): tapatybių sankirtos ir tautinio išskirtinumo pavidalai; kultūrinio tapatybės pagrindo irimas; silpnoji lietuviškoji Europos tapatybė	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui
13. Lietuva „anapus tapatybės“: Europos tapatybė tarp etniškumų, kultūrinės tapatybės ir Europos ribos; etniškumo ir vietos tapatybė.	2			2	3	Paskaita. Paskaitos medžiagos analizė, pranešimo rengimas, pasiruošimas seminarui
14. Europos Sąjungos Europa: bendra tapatybė ir nacionalumų pabaiga; demokratijos pokyčiai; naujieji nacionalizmai			2	2	5	Seminaras. P. Manent, G. Delanty, J. Zielonka tekstų skaitymas, pranešimo rengimas, diskusija seminare.
Rašto darbų projektų pristatymas	2				20	Pasiruošimas rašto darbų pristatymui, pranešimas ir diskusija seminare.

Skaitinių, paskaitų medžiagos ir seminarų išvadų apibendrinimas, ruošiamasis egzaminui	2				20	Egzaminas raštu
Iš viso	20		12	32	93	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje	30%	Semestro metu	Vertinami šie aspektai: Dalyvavimas; Aktyvumas; Pasisakymų kokybė; Nagrinėjamų autorių tekstų supratimas.
Rašto darbas	30%	Semestro metu	Vertinami šie darbo aspektai: Atitikimas metodiniams nurodymams; Gebėjimas formuluoti problemą; Rašto darbo struktūra, dėstymo logika; Teiginių ir išvadų pagrįstumas; Gebėjimas analizuoti, vertinti.
Egzaminas raštu	40%	Sesijos metu	Vertinami šie darbo aspektai: Atsakymo struktūra: įvadas, dėstymas, išvados; Stilius: aiškumas, trumpumas, paprastumas; Teiginių ir išvadų pagrįstumas teorine ir empirine prasme; Tiesioginis atsakymas į egzamino klausimą; Gebėjimas analizuoti, sintezuoti, vertinti; Kurso literatūros žinojimas ir taikymas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Vladimir Tismaneanu	2003	<i>Išsivadavimo fantazijos</i>		Vilnius: Mintis
Gerard Delanty	2002	<i>Europos išradimas</i>		Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Kęstutis Girnius	2011	„Tauta, išbandymai, dorovė“		Vilnius: Naujasis židinys-Aidai
Nerija Putinaitė	2004	<i>Šiaurės Atėnų tremtiniai: Lietuviškosios tapatybės paieškos ir Europos vizijos XX a.</i>		Vilnius: Aidai
Immanuel Kant	1996	<i>Politiniai traktatai</i>		Vilnius: Aidai
Ernest Gellner	1996	<i>Tautos ir nacionalizmas</i>		Vilnius: Pradai
Remi Brague	2001	<i>Ekscentriškoji Europos tapatybė</i>		Vilnius: Aidai
Anthony D. Smith	2006	<i>Nationalism and modernism: a critical survey of recent theories of nations and nationalism</i>		London; New York: Routledge
Anthony D. Smith	1993	<i>The ethnic origins of nations</i>		Oxford; Cambridge (Mass.): Blackwell
Jan Zielonka	2007	<i>Europe as empire :the nature of the enlarged European Union</i>		Oxford; New York [N.Y.] : Oxford University Press
Pierre Manent	2008	<i>Demokratija be tautų</i>		Vilnius: Versus aureus
Benedict Anderson	1999	<i>Išivaizduojamos bendruomenės: apmąstymai apie nacionalizmo kilmę ir plitimą</i>		Vilnius : Baltos lankos
	2012	<i>Lietuvos politinės minties antologija I</i>		Vilnius: VU leidykla

Papildoma literatūra				
Arno Gruen	2004	<i>Der Fremde in uns</i>		Stuttgart: Klett-Cotta
Arūnas Sverdiolas	2012	<i>Kultūra lietuvių filosofų akiratyje</i>		Vilnius: Apostrofa
Ernest Gellner	1995	<i>Encounters with nationalism</i>		Oxford; Cambridge: Blackwell
Peter Sloterdijk	1994	<i>Falls Europa erwacht</i>		Frankfurt am Main: Suhrkamp
Tzvetan Todorov	2003	<i>Die verhinderte Weltmacht</i>		Muenchen: Goldmann
Thomas Meyer	2004	<i>Die Identitaet Europas</i>		Frankfurt am Main: Suhrkamp